

NOVOTNY TIHAMÉR

Veszely Ferenc

VESELY FERENC (1945) Budapest

A 75 éves **Veszely Ferenc** különös alakja a magyar képzőművészeti életnek. Barátkozó, kedves személyiségét, szervezőegyeniségét, csendesülő, de meg nem szűnő fiatalosságát, nem lohadó újtókedvét, ötletességét sokan ismerik és dicsérik. Mondhatnánk azt is, a szűkebb rajongótáboron és haveri körön túl széles és sokrétű baráti társaság veszi körül, azonban a valódi szakmai elismerést eddig valahogy mégsem kapta meg. Ennek talán a zavarba ejtő sokoldalúsága az oka. Mert az ő sokrétősége meglehetősen szokatlan, ritka jelensége a hazai művészeti szcénának. Tudniillik a csodagyerekként induló Veszely Ferenc a Képzőművészeti Gimnázium, majd a Magyar Képzőművészeti Főiskola elvégzése után – a szűkebb és szigorúbb, bár maradinak se távolról, se közelről nem nevezhető autonóm festészeti és grafikai tevékenységén túl – nem röstellt színházi díszletezőként, reklámgrafikusként, látványtervezőként, dekoratőrként is dolgozni. Folyton kísérletező és megújuló stílusába – a leginkább közép-európainak vagy sajátosan magyarnak nevezhető pop-artos képei, konceptuális montázs- és kollázstechnikájú munkái, valamint szuggesztív olajfestményei mellé – jól illeszkedtek mozi- és színházi plakáttervei, kiállítási installációi és más alkalmazott grafikai munkái. Három évtizeden át járta a világot a HUNGEXPO grafikusaként, miközben tizenkét évig volt a Vidám Színpad scenikusja. S mindezek mellett jutott ideje a Makói Grafikai Műhely megalapítására (1977), a Budavári Alkotóközösség művészeti vezetésére (1986–1993), a Magyar Iparművészeti Egyetem óraadó rajztanári és előkészítő tanfolyami tevékenységére (1988–2002), a 2002-től beindított dörgicsei privát ÓL Galéria működtetésére, valamint az olyan, a magyar sorskérdések és történelmi személyiségek iránt elkötelezett tematikus csoportos kiállítások szervezésére is, mint amilyenek a balatoni gőzhajózás 170. évfordulója előtt tisztelgő *Hajó* (2016); *A mi '56-unk – A Széna tértől a Kalefig (elvtársak és bajtársak)* (2016); *Szent László, a lovag király* (2017); *A lengyel–magyar barátság 1000 éve* (2018); *II. Rákóczi Ferenc emlékére* (2019), valamint a *Trianon 100 – Földfogyatkozás* (2020) című több helyszínes tárlatok voltak. A felsorolás persze korántsem teljes, mert sok mindent lehetne még megemlíteni a magyar kultúra népszerűsítésével foglalkozó alkalmazott művészet tárgy köréből. Például *Az európai szecesszió nagymesterei* (Barcelona–Brüsszel–Budapest, 2011), az *Amrita Sher Gill* (Budapest–Párizs–Delhi, 2013) múzeumi kerítéskiállítások és az *Erdély veszélyeztetett öröksége* című tárlat (1989) arculatterveit.

Veszely tehát nem az az alkotó, akit könnyen besorolhatnánk, begyömöszölhetnénk valamilyen skatulyába, mert autonóm művészetében is ugyanezt a tántoríthatatlan sokszínűséget képviseli. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a sokszínűsége a szabadsága. Vagy fordítva: a szabadsága a sokszínűsége. Egész eddigi életművének talán legfőbb jellemzője, hogy minden művészettörténeti érték, toposz, minta, kánon, illetve élettény, érzés és gondolat szabadon kisajátítható, átfogalmazható, átalakítható, átkölthető, feldolgozható, újraélhető és újratölthető a barlangfestésztől a modern klasszikusokig. Sem manuálisan, sem erkölcsileg nem okoz számára gondot egy-egy ismert, mert híres és közkedvelt festmény aktualizált kontextusba helyezése. Művészetének kulcsszavai tehát: az idézet, a parafrázis, a pastiche (egyveleg, keverék, utánpótlás, paródia), az appropriation (kisajátítás), a remake és a remix (felújítás, átalakítás, újraalkotás, újakeverés). Persze nem a dehumanizáció, a dekonstrukció és a megszenteltségellenítés céljával, sokkal inkább a hitelesítés, a hitelesség, az igazmondás, a minőség, az érték, a kontraszt, az ütköztetés jegyében, mert szerinte kánonok nincsenek, csak jó művek vannak. Ugyanakkor Veszely integratív személyisége, aki komoly, bár sokszor szellemesen és kellemesen ironikus, humoros műveiben szabadon válogat, kever nemes és olcsó anyagokat, valamint idősíkokat, remek másolatok formájában idéz, emel a mindennapi problémáink körébe közismert univerzális mintákat, és tesz hétköznapi valósággá emelkedett témákat, valami egészen sajátos egyvelegét hozza létre a magyar életfelfogásnak és életérzésnek, illetve jelenkoriságnak.

Ezért legyen övé a 2020. évi KORTÁRS-díj!